ضیاء یرمکی

ادبیات گلری

شعرلر   کتبخانه‌سی

I

ئه‌یده جسمم، کرده جیرگه،
یاط قبرده، سین، چری
مه‌ڭگی ئوله‌م، بوتزلگان
یوللرم بولسه تری . . .

ЭЛЕКТРО-ПАРОВАЯ ЛИТО-ТИПОГРАФІЯ
Товарищества «КАРИМОВЪ, ХУСАИНОВЪ и К°»
Оренбургъ.
1913 г.

ضیاء یرمکی

شعرلرندن ۴ نچی کتاب

ادبیات گللری

ئەیدە جسمم، کردە جیرگە،
یاط قبردە، سین چری
مەڭگی ئولمەم، بو تزلگان
یوللرم بولسە تری . . . .

ناشری: حسین حسینوف کتبخانەسی اورنبورغدە.

« کریموف، حسینوف وشرکاسی » نڭ مطبعەسی
اورنبورغ — ۱۹۱۳ .

مندرجاتی

پاکلەنو.
جایگی تون.
آنانڭ صوڭ سوزی.
تزەم.
ئەنکەیمە.
جایگی طاڭ
دوستیمە.
کیله .
ئەنکەیڭ.
بیشك جوی.
نرسه بار؟
ایسکه توشرو.
سویو.
اول.
رحمت سیڭا !
اوچراشقانده.
یالغانلیلر.
نیك بولای ؟
بارش.
مجلس
محیطنڭ تاءثیری.
شولای ماقتیلر.
سودا.
طوغان جیرم.
تبریك.
اول غنه.
سین ماتور.
چنلاب قاراغانده.
خاتونلر.
یاز.
بلبل.
جمعیت.
جواب.

پاكلەنو.

I

بیوك طاو، زور چوقر، واق واق آغاچلقلر، ساچكلكلر
بتون جیر بر چیرەم نەق ختفه توسلی بو یاشللكلر
بیوك طاو بیتلەوندن شلترەب، چرلاب آغا صاف صو
هوا صاف، جیلده یوق طب طن، كوكللی بو گوزەللكلر.
مونه بلبلده چوت چوت صایری، آق قوشده صالاخای‌غای
اوزون صوده بالقلر سیكرشه، كوكده اوچا تورغای
كوكللی یەملی كون هم كیچ بلەن كوكده كوله زور آی
چەبەكلی، ساچكەلر جم جم ایته نەق یافتی یولدوزدای.

II

مونه شونده مینم كوكلم اوچا تورغای بلەن برگه
یاكه بلبل بلەن صایری، كوله هم آی بلەن برگه
قوره مجلس گوزەل قز، آی صلو هم زهره قز برلەن
كوله هم شادلانه یەملی، یاغملی، طاتلی سوز برلەن.
بته جسمانیت تیك روح قالا، نەق بر ملك توسلی
اوچا بر نور ایچنده آق ماتور باش كوبەلەك توسلی.

سویلی هر بر سوزن روحانی قوة همده کوچ برله‌ن
سویلی زور معنی‌لر تڭری قوة، بر اوزگارش برله‌ن.
مونه شونده بولام نه‌ق بر پیغمبر، ایزگی بر بنده
کیته‌لر کر وطابلر نیك قالا بر ایزگی روح تنده.
آچام مین بنده‌لرگه ایزگی سرنی، ایزگیکه اوندیم
بوزق یولغه کروب کیتکان ایکانسز بو ناچار یول - دیم.
مونه شونده آلار میندن کوله‌لر، قاولیلر ایلدن
دیلر: مسکین جوله‌ر بو، یا شولایدر خسته‌لنگاندن.
آلار بلمی حاضر مین نه‌ق ملك نیك پاك جانم تنده
حاضر مین تڭریکه قل، تڭریکه تیك باش ایگان بنده!.

جایگی تون.

جایگی تون — آی بر قاچا، بر یلمایه بر کوز کبی
ایرکه‌لنگان یه اوبالغان یه بویقغان یوز کبی
تیك سیره‌ك تیمگللەته، آپپاق یوزینه طاب یاصی
یال ایتوب ئه‌کرنگنه یوزگان بولوطلر تورکمی.
جایگی تون — اول یالتراب یاتقان اوزون صو طن آغا
تیك قامشلر، طومبیقلر باش ایه‌لر ناز کبی
آی پله‌شله‌تکان بیوك طاونی بتون تومگه‌ك باشون
یالتری جیرده کموش بورتکلری کوز یاش کبی
جایگی تون — اول قابقاره اورمان بویوق هم طن طوره
شیکله‌نچ، جان قورقنه، کورنه قوواقلر جن کبی

تیك سیرەك «چق، چق!» ایتە فایدە قنات جیلپوب قویە
شوندە یوقلارغە جیولغان تورلی قوشلر توركمی.
جایگی تون ــ یوقلی آول، آی یاقتیسی كوندوز كبی
باش ایگانلر بار اویلر، كوللر یاطا آق بوز كبی
تیك یاپا یالغز بیوكدن اول یاكا مسجد آیی؛
یالتری؛ جم جم ایتە، كورنە ماتور یولدوز كبی.
جایگی تون ـ ئولگەن، توشەلگەن اول یاشللنگان یاپان
تیك آز آز دولقنلانە یە تیبرەنە دیگگز كبی
آی چەبەكلی یاش باشاقلرنك باشون ئەكرنگنە
ایركەلەب یومشاقغنە بیتدن سوبولگەن قز كبی.

انانك صوك سوزی

ای سوكلو بەبكەیم ، بغرم پارەسی، كوز نورم
سین بو كوكلمنك تورندە یالغزك طوتقان اورن
سین سویونسەك سویونەمن هم قایغیكە اوتدای یانام
طكلا بغرم، بەبكیم بو سوز سیكا ایك صوك سوزم.
سین بو طورمش دیگگزندە قول صالوب یوزگان وقت
تورلی حال اوچرار سیكا؛ شادلق بختسزلك، بخت
بر مینوتدە سین یانارسك نەق بولورسك بر كومر
بر مینوت اوتمەز سینك آستك بولور آلتون تخت.
بر وقت كوكلك قارانغی، طن آلورسك آە بلەن
هر جیركدە بر آغرلق، كوز طولار قان، یاش بلەن

شول مينوتده آل طهارت، قيل عبادت تڭريگه
ايت تلەكلرنى كوڭلدن بولغاتوب كوز ياش بلەن.
بر دوستڭ بولسه اگر مڭلاب سيگا دشمان طووار
بر قدرلى آق كۆنڭ يوزلەب قاراكونلر قووار
بر آچق يوزگه قارارغه زار بولورسڭ بەبكەيم
بر كولونى قارشيلارسڭ اون توگلگان ياش بلەن.
طارلانور كوڭلڭ، بو دشمان دنياسندن جان بيزەر
كوز قارار هر نرسەگه شيكلك، آچو، ئوچلك بلەن
بارچەسندن بو آغرلقنڭ طنارغه يول بالام؛
طورمەتيك، اشلە، طرش اوتكار كونڭنى اش بلەن! .

تزەم

مين تزەم تزگەن يولم آه واه بلەن
بولغاتام كوكرەك قانون كوز ياش بلەن
تيك يانام، جاندن كويەم، ايچدن صزەم
نيشلىسڭ تونگەن، ايسرگەن باش بلەن
ايندى بلدم نرسە بو طورمش يولى
اول بر اوپقون ديگزى حسرت طولى
تيك طوراسڭ ايندى شونده صان طوتوب
آه ايتوب، حسرت چيگوب هم قان يوطوب.

ئەنكەيمە

طاشلاغانغە ئەيكەيم بو دنياغە يالغز باشم
نيك عذابقە طاشلادڭ ديب اوپكەلەب چتدم قاشم
كون وتون ياندم ، عمردە بر طنچ كون كورمدم
يغلادم، يغلابدە بولمی ایندی کیبدی کوز یاشم.
آڭلادم ئەنكەی حاضر رحمت اوقيم بو ياش بلەن
ایندی پا کلاندی کوڭل يوغاچ كوز ياش بلەن
كر وطابلردن آغاردم مين حاضر بر قوش كبی
يالترارغە اويليمن كوكدە ماتور يولدوز كبی.
كوب آغرلقلرغە ئەنكەی توزدی بەبكەڭ يلـكەسی
شول آچی یاشلر ئەنی ابندی طوقاینڭ ایركەسی.

جايگی طاڭ .

دولقنلی طومانلر آراسندن
موڭلانغان نازلی جير اوستينە
جـانمنڭ بويقغان قـاراشنداى
ياغملی ، كـولەچ نور سيبە آی .
يقيندە قارا طاو آنڭ توشی
چلانغان ــ انجيگە مانولغان
آغاچلر شپردی - سويلەشەلر
بوطاقلر بلبلن صاغنغان .

طاڭ يقين ئەتچلر موڭ قچقره
قازلارده يوونغان ، قاغنغان
چوتقلدى بلبلده ئەرەمەده
قوزغالوب يوقلاغان طالندن .
يراقده آغارغان افق يوزى
آى باطا ـ اورنينه طاڭ طووا
طاڭ جيلى جايغنه صيپاب كيته
آطلانغان آطمنڭ يالندن .

دوستيمه .

سوى، سويل دوستم، آطل، جاندن محبتكه صارل
روحانى بر نور بولوب كوكـگه اوچونى اويلاسەڭ
آشدى معراجغه پيغمبر بو آڭا زور اش توگل
سينده بيت نەق بر ملك طوڭغان كوڭللى بولماسەڭ.
بارده ممكن؛ پاك كوڭل، ياردمچى بر جبريل كيرەك
تيك سينڭ بختڭ ايچون بوكـگان، ابيولـگەن بيل كيرەك.
سوى، سويل شونده طابا هر بر كشى اوز بختنى.
تيك بيزەكلرگه طرش حورلر بلەن بو تختنى

كيله .

مين قايچان اول ايركه قزنى ايركەليم نەق بر صبى
يه اويالتام آق يوزن آل نوس بلەن كورگم كيله.

تیرلەسە اول آلسو یوز، مین شوندە انجی بورنگون
چو بلیسم هم یب بلەن تسبیح یاصاب تز گم کیلە.
آق یوزندە ایرکەلنگان اول مانور ساچ بورنگون
کورگانمدە کونلیمن شول ساچ کبی بولغم کیلە.
کوز نورن شاوقم تیودن صاقلی طورغان کرفگن
کورگانمدە ایرکە کوزنی ایرکەلەب ئورگم کیلە.
مین انی آرتندە اورشام اول پەری، شیطان دیەن
آلدینە کیلسەم حورم، بوز، مڭ ساعت طورغم کیلە.
اول ئەلی نەق بر صبی بەو بەو ایتە، مین ایرکەلیم
هر وقت قولتقغە قولتق قصتروب یورگم کیلە.

ئەنکەیڭ.

(روسچەدن اقتباسا)

آڭلا ایرکەم، آلتونم، بغرم پارەسی بەبکەیم
کم سینی جاندن سویە، باشدن صیپی ؟ ــ اول ئەنکەیڭ.
کم بیشکنی تیر بەتەدە، کم سیڭا جرلر کویلی
کم سیڭا ئەکیەت سویلەب، قورچاق یاصی ؟ ــ اول ئەنکەیڭ.
کم سیڭا آق کولمەگڭ، نکگان، کیورگان هم یوغان
کم سینڭ چون قایغروب، یاشلر قویغان؟ ــ اول ئەنکەیڭ .
سین طرش بول، ئەنکەیڭ قایغرماسون، یاش توکمەسون
ئەیدە مکتبکە، طوغان یاشلك کونڭ بوش اوتمەسون.

بيشك جری

(روسچەدن)

يوقلا بغرم، آلتونم بەوبەبكەيم!
كور نيچك ئەكرنگنه آق آی قاری بوبيشگكه
مين سيگا ئەكيەت سويلەب جرجرلارم
يوم كوزك، يوقلا بالام بەوبەبكەيم!.

نرسه بار؟

ئەيدە جسمم كرده جيرگه، ياط قبرده سين چری
مەڭگی ئولمەم بوتزلگەن يوللارم بولسەتری
بوقووش گەوده بودنياده طورودن نرسه بار؟
تيك آشاب، يوقلاو ابچون جانلی ئولك بولغان كوبی.

تيزرەك

(توقايفنك آوروی مناسبتيله يازلغان ايدی)

يئەر جرچی! نيك طوراسك؟ــئول تيزرەك!
جنتكه بار، ئەنكەيگنی كور تيزرەك
سينی كوته فرشتەلر قنات جەيوب
آنه كوپر، من آطيگه، يور تيزرەك!
سيگا حاضر بو دنياده طورو وافلق
ئول تيزرەك، نيك طوراسك بواوب صاتلق!
كوبدن ايندی قولون جەيوب حورلر كوته
آنه كوپر، من آطيگه، يور تيزرەك!.

نیقدرلی آچنسه‌کده آکلاوچی یوق
کوز یاشگنی بر بهاغه صانلاوچی یوق
یته‌ر ایندی، توکمه یاشك، ئول تیزره‌ك
آنه کوپر، من آطیگه، یور تیزره‌ك!
سینی یالغز فرشته‌لر، حورلر آکلی
آلار سیگا فردوسده اورن صایلی
مولای بولغاچ بار اورنیگه، ئول تیزره‌ك
آنه‌کوپر، من آطیگه، یور تیزره‌ك!

ایسکه توشرو.

(یاشلك خاطره‌لرندن)

اوطرغاچ ئه‌نکه‌یم توروده جایلگان کیك نمازلقده
تورا طورغان ایدك مجلس، کوتوب یه‌ستو قاراکلقده
خاطرده شونك ئه‌نکه‌ی ایرکه‌لی، باشدن صیپی ماقتی
سویلی طورغان ایدی اوسکاچده قالماسقه نادانلقده.
خاطرده شونده بزده قایسبز مندر قویوب یاتقان
کچك سکلم ایته‌کده، قایسبز ئه‌نکه‌ی قولن طوتقان
اولا طورغان ایدی شادلق کوکلرگه، حضور مجلس!
اوینا، کول، ایرکه‌له‌ن ئه‌نکه‌یگه یوق هیچ نرسه موکلاتقان.
خاطرده ئه‌نکه‌یم باشدن صیپاب هم ایرکه‌لب بر آز؛
یونه‌ل اوغلم، عقللم، بکه‌یم بار درسکی تیز یاز

طرش بغرم ، یوکر مکتبکه هرکون قالمه درسگدن بلوب بار درسگی ایبداشلرك یوقسه کوله‌ر سیندن .
مونه شونده اوقیم کون ، تون ، خدایغه یالبارام جاندن تلیم توفیق ، بخت ، آکْلق ، بلم ، جیر کوکگه سلطاندن اچمدن شادلانام ، سویونه‌م لکن کوز یاشیمه تویوله‌م اویناب اوتکان وقتلرغه جانمدن اچنه‌م ، کویونه‌م .
بوشانغاج پاك تله کلردن دخی یاش بورنگی کیبکاچ
آغارغاچ بو کوکْل هر بر قیونلق هم طومان کیتکاچ
خاطرلیم شونده ئه‌نکه‌ی ایرکه‌له‌ب بر اوبدی آغزمدن
قدرلی بو مینوتلر نیك بلندی یاشلگم کیتکاچ .

سویو .

سین مینم خانم
جیرده سلطانم
سین لیلی بولساك
مین مجنون جانم .

اینرکه‌له ایرکه‌م
مین یراق کیته‌م
قوشلر جیتمه‌سده‌ی
توشلرگه جیته‌م .

کوکده زور قویاش
سیبه‌در نورون

بار کشیلر شاد
مین یانام ، کویهم .
مهڭگی یانارمن
مهڭگی کویه رمن
طاشلامام ایرکهم
بغرمدن سویهم .

اول .

نرسهگه اورلاو ئلی زور باقچهدن گل ساچکهلر
بارچاغنده کچکنه باغدن آلوب گللر تزهم
اول مینی نمرود اوطینه یاندررغه ایتسهده
اوط میڭا باقچه بولا ، مین آنده آق گللر ئوزهم .
یوقغه تیك کیرته قویارغه طرماشا بو دشمانم
یوق ئلی قوی ایرکمه بر آز قنات سلکوب یوزهم
مین قایچان دیڭگزده باطسهمده یوغالسهم مهڭگیگه
قول چابوب بیرهم ایترسڭ ، شادلانورسڭ مین ئولهم !

رحمت سیڭا !

مهڭگیگه رحمت سوزن ئهیتهم سویولگهن دوستیمه
دشمانم رحمت سوزن ایتهم سیڭا ! « رحمت سیڭا ! »
سین مینی تیك یالغزڭ آقلاندروچی نور بلهن
سینگنه آلغه سوروچی بو صزلغان یول بلهن .

سین اگر اول آچی سوز برلەن یورەکنی ئوزمەسڭ
بوکوڭلنی ئەرنتوب نچکە سیزولر تزمەسەڭ
مین بوجرلارنی سیڭا قایدان آلوب جرلار ایدم
کور مینم غیرتنی دیب دیگـگز توبندە یوزمەسەم !

اوچراشقاندە .

اول مینی کورگاندە تتری، آق بیتن آل توس آلا
کوزکەیی بریلمایوب ، آق قولقابی صوزلوب قالا .
سوزلی باشلی یوتلغوب ، کورگانلرون ، بلگانلرون
قایدە کملر، جای کونی کملر بلەن یورگانلرون .
هیچ یاشرمی ، کم نی ایتکان ، کم آڭا سوز دەشمەگان
اول سوز ئەیتکەن، شوندە اول نیکدر آڭا ئندەشمەگان .
اول ایمش یالغز مینی ، کوڭلندە صاقلاب اوسترە
تیك مینم چون قایغرە، حسرت چیگە ، یاشلر توگە .
اول مینی طوتقان اویندە، توشدە هرکون مین ایمش
ئللە قایدە کویمەدە یالغز ایکەو یوردك ایمش .
شوندە اول قزاروبقنە آق قولقایون صوزغان ایمش
ئەی اویالغان، تیرلەگەن، یانغان ایمش، قزغان ایمش .
اول شولارنی آق کوڭل برلەن تزە تسبیح کبی
برقاری ، بر یلمایە خای غای صالا آق قوش کبی .
هر جیری پاك بر فرشتە ، اول ئلی کرلنمەگەن
صایری هرکون گل باغندە صایراغان کوك قوش کبی .

یالغانلیلر.

دوست دیلر، بودنیاده چن دوست بولوسك بارمنی ؟
دوست سوزی یالغان بیت اول، چن دوست بولو بولغانمنی؟
دوست و ایبده‌ش دیب یورولر نرسه‌گه اول نیك کیره‌ك؟
بو کشیلر مه‌ڭگیگه برسن بری آلدارمنی ؟ . . .

II

ات ایتوب خورلار ایدم بر شول یاوز آبتوللاسن
بار کشینی آلدالاب یاتقان منافق موللاسن
بز مسلمان دیب یوروب بو دنیانی نیك آلدیلر؟
بو یاوزلر نیك قورال اینکان آزارغه آللاسن !
یورت صایون مسجد صالوب ملا قویو دوستلقمنی؟
دین ایچون آقچه جیوب اورلاب قالو زورلقمنی ؟

آخ یاوزلر دین ایچون بو جان فدا دیب آلدیلر
کوزده یوممی بدبختلر تکریگه یالغانلیلر!...

نیك بولای

ای خدایم، بو کشیلرنی یاراتدڭ نیك بولای؟
نیك شول ابلیسلرگه سلطانلق نامنی بیردڭ بولای؟
نیك مینی بار نرسه‌دن کیم، خور قیلوب بو دنیاده
اوط ویالقونده یانارغه طاشلادڭ تکرم بولای

بو کشیلردن طنارغه نیك میڭا بر یولده یوق
نیگه مین کوچسز، قارا کوچدن جیڭلدم نیك بولای؟
نیك آلار نیك باشقه‌لرنی تیکشره‌لر، سوزلیلر
اول فلان یه اول توگه‌ن کمگه کیره‌ك؟ ـ بو نیك بولای؟
شول یاوزلر قایده بارسه‌ڭده چغه‌لر آلدڭه
آلدالاب کولگان بولار بدبختلر نیك بولای؟.
ای خدایم نیك بو جیرنی پچراته آڭسزلرك!؟
سیزمیلر بر نرسه‌ده، طوڭغان کوڭللر نیك بولای؟

بارش

ئه‌ی کوڭلسز بو بارش نیندی بارش
تیك صوقر تقلید بله‌ن اویسز بارش
اول یازا دیب بو یازا طوتقان قلم
بو صوغش میدانینه اوقسز بارش.
فلسفه ایمش جیوپ چوبچار صاتا
اول شاعر ایمش ایشه‌ك بافروب یاطا
قایسی تلسز تل یاصی، تل تیکشره
بزده آقصاقلر چابا، یوگروب یاتا
قایسی رسام باش یاصیم دیب قاش یاصی
قایسی چوبچاردن جیوب بر آش یاصی
بزده اش اشله‌ردی باشلر بولماغاچ
قایسی ایت، شالقان جیوب بر باش یاصی.
بلمیمه نی؟ بو بارش نیندی بارش؟
کوبمی ناغراد؟ نی‌ایچون ـ نیندای یاریش؟

آی صایون بر علم حال، تجوید چغه
اورلاشو، تجوید یازو بزنڭ بار اش.
کون اوتەر، آیلر اوتەر، یللر اوتەر
باشقەلر قوشدای قنات سلکر، کیتەر
بزده تیك اویسز یاطو، آکسز یاطو
شول چیتك باشماق همان تجوید صانو

مجلس

شوندی مجلس، سوزلەنە برلك محبتلك سوزی
اویلیسڭ یوق کر وطاب، تیك پارلی دوستلق یولدوزی
آنده تزله طورمشنڭ ایڭ اوزون „Исторія“ سی
کورنه دنیا ـ تزله شیطانلر، کشیلر „форма“ سی.
فایده اول برلك، محبت همەسی یالغانلیلر
یوق بو مجلسده کشی تیك بز کشی دیب آلدیلر.
نرسه‌گه خیروشکه اول احمدعلی نڭ ایرکەسی؟
نیك آچولانغان قابارغانسڭ شریفجان کورکەسی؟
نیشلیسڭ چیچی تاتار بولغاچ بتون مجلسدەشڭ
بر کتو اتلر آراسنده قویان نی اشلەسون؟!

محیطنڭ تاٴثیری

ایلده سوز بار: بر ایشەك آطلر یانینه بەیلەنوب
اوچ ـ بیش آی طورسه تمام آط خلقینه کونگەدیلر

نەق مونڭ کیرسی - بر آط کرسه ایشەکلر کتوینه
برده شیك یوق بر یل اوتمەسدن ایشەکلك - ایتوینه.

شولای ماقتیلر

کوب کشیلر بلمیلر، اول بیت حاضر بیك شەب کشی
مین سیڭا ایتیم اوست‌باشی، شیبلیتلرى!... بولغان کشی.
ساچلرندە اول حاضر آلتون طاراق برلەن طاری
اول یوزك، کوزلکلری نەق شاوغنه آلتون باری.
شەب کشی، بولغان کشی، اوڭغان کشی
هر یانی آلتون بلەن طولغان‌کشی.

سودا

بوبختلی یل، طابش کوبدی دینی قومپانیەلر
چونکه بویل باشقه یلدن کوب بولا یاش موللالر
کورنیچك ایل قارطلری قزغان، تیلرگەن یارسنه!
دین صاتوب اچکان بوکون، بو بدبختلر بارسیده.
صال کوزك بو آق صاقال طاقغان منافق قارطنه
دینلی‌لك دعوا ایته شیك، شبهەدن طارتنه!
شول خسیس مسجد صالوب، ملا قویام دیب بال ایچه
بدبخت شول ملانڭ ایرتەن اویی بیت آرطنه.
بوق دینی اول‌تیك شولای دین کورسەته طشدنغنه
هەمەسی برصال کوزك باشقرد، تاتار هم صارتنه

طوغان جیرم

بومینم آولم بوبیت طوغان جیرم
بومینم یورطم بوسی طورغان اویم
بو بیوك طاوده قش مین طاوشودم
موندە مائمایلر بلەن قویان قودم.
بوصودن قارماق بلەن طوتدم بالق
قایتقانم قای وقت بیك صوكْ قالوب.
موند، ئەیلەنمدە صولار ئەیلەنە
شونكَ قارماق ئوزلە، لەمگە بەیلەنە
جای کوننده صوقویوندم مكْ قابات
موندە اوردەكلر یوزە سلكوب قانات.
باقچەلردە صاندوغاچلر طوب طولی
كوللری آق قوش، باری خای غای غولی!...
موندە مین طابدم تمام یاشلك گولن
موندە توكدم ایكْ ئلك یاش بورتگون.
موندە ئەنكەی ایكْ ئلك قیلغان دعاٴ :
«بەبکەیم توفیق، بخت بیرسون خدا!».

تبریك.

بار مسلمان شادلانە، بو کون بلەن، بیرەم بوگون
یەملی کون هم یەملی تون، بیرەملی کون، بیرەملی تون
نیك جیولغانلر مسلمانلر ـ طوغانلر بارسیدە؟
ــ دین دوسن، دین قردەشن بیرەم بلەن قوطلاو ایچون.

یاقتی کون، شادلقلی تون، بیرەم کونی، بیرەم تونی
بار مسلمان دنیاسن تبریك ایتونی جان تلی!
بارچەگزنی شادلانوب تبریك ایتەم بو کون بلەن
قایغو، شادلقنڭ بارن اورطاقلیمن سزنڭ بلەن!.

اولغنە.

(پیغمبرمز صلعم)

اولغنە بو دنیانی باشلاب آغارتقان نور بلەن
اولغنە یولسز کشیلرنی جیبرگان یول بلەن
اول جیغان آزغان عربلرنی اوبرەتکان حق سوزن
یخشیلق، برلك سویلی طورغان عالی قرآن سوزن.
اول بودنیاغە توشوندرگان محبت نرسە اول؟
کم بارا حق یول بلەن؟ - حقلق، حقیقت نرسە اول؟
اولغنە بو دنیاغە برلك سوزن صالغان کشی
اولغنە تیك ایڭ ئلك حرلكگە یول آلغان کشی.
اول بو دنیانی نادانلقدن آزاد ایتکان کشی
نیچە میلیون دشمانون جیغان، طوغان ایتکان کشی.

سین ماطور.

(طشقی قاراشدن)

سین ماتور کوزکەی بلەن همدە قارا قاشقای بلەن
آق ماتور بوزدە یفك توسلی قارا ساچقای بلەن

سین ماتور آق تش، قارا کوزلك آغارغان قول بلەن
سین ماتور بورگەن وقت ئەکرنگنه کیلگ یول بلەن.
سوزلا گانده سین ماتور تیك صایریسك بلبل کبی
کوب آراسنده طوراسك یالغزلگ بر گل کبی
بار کشی مفتون سیگا، سینده بولا هر کم کوزی
بارده اویلی' یا فرشته یا که بر سلطان قزی!

چنلاب قاراغانده

سین یاغمسز اول آلارغان کوز، جییرچق قاش بلەن
قوت اوچارلق یوز بلەن همده چوبالغان ساچ بلەن
سین طوتاش بیگرەك یاغمسز، بو طوپاس خلقگ بلەن
کم سن ؟ ـ آلتون یوزك، ٣ ـ ۴ یاتاژ یورطگ بلەن .
سین سوبل عقتلیلك ، عقلگ ، سوزگ هم اش بلەن
طورمشگده بار آغرلقغه توزەرلك توش بلەن.

خاتونلر.

(تجربەدن صوڭ)

سز ماتور سز، پاك فرشته، صابریسز بلبل کبی
سز قچرنقانلر آراسنده کورنگان گل کبی
سز محبتلی ، یاغملی ، سزگه دیب باش جان چابا
بلمی مسکین آلدانه، حسرت ایچون نیك شادلانه ؟ .

سز فرشته، پاك كوڭل، شیطانده سز، ابلیس‌ده سز
مه‌ڭگی ایبلاش، مه‌ڭگی دوست هم مه‌ڭگی‌لك دشمانلاسز.

یاز.

ای قلم یه‌چی! گوزل یازنی صفتلاب یاز بر آز
سین بو یوقلانغان كوڭل یازغه قاراب نازلان بر آز
قاتی ضالقوندن اوشه‌نگه‌ن، طالچقوب قالغان مییم
نیز یاڭار، اویلان ئولوش آلده گوزه‌ل یازدن بر آز.
طب‌ده طب! طامغان یاشون كوردڭمی قارنڭ یاز یته
ایندی بو قارلار شولای كون كون صاین آزلاب بته
گورله‌وكلر شلدره‌ب، بوزلار كیته‌رلر یلغه‌دن
هر طرف باطقاق بولور كون یالترار جاملر اوته.
یاز جیلی ایسكان صایون جانغه یاڭی شادلق طووا
یاز بله‌ن بار صاندوغاچلرنی خدای بزگه قووا
صایریلار آنلر باری چوتقلداتوب اورمان ایچین.
یاز قارالانغان كوڭلنی كر وطابلردن بووا.
یه‌م یاشل ختفه كبی جیر اوستلرون یابقاچ ئوله‌ن
یاش بالالر به‌یدن اچقنغان كبی چققاچ اویده‌ن
میندہ طورمیم، اچقنام به‌یدن حاضر دنیا گیزه‌م
ئه‌ی حضور كونلر كیله، حس قوزغالا شادلق سیزه‌م!.

بلبل .

بزنك ئەنكەى «صوق» صوينك نەق باشندە
طوغان، اوسكان، صودە يوزگان قايچاغندە
اول شانلى صو، اوز يولندە همان آغا
ئەنكەيم يوق ياطا جيرنك قوچاغندە .
بر ياغى صو، بر ياغى طاو، بر ياق اورمان
شول اورننك اورطاسندە بزنك باقچە
طاك آلدندە بلبل كيلوب صايراغاندە
قبول ايتمەم، مكلاب توگل ميليون آقچە.
هر كون شولاى صزلوب طورغان طاكغە قارشى
قنات جيلپوب، طاماقلرون چولپلداتە
معصومانە جانغە جايلى طاوش برلەن
بو فرشتە كوندە اورمان شكغردانە.
خداى آنى تيك يارانقان فضلى برلەن
عاشقلرنك كوكللرون يوواتورغە
آنك اشى؛ اورمان اچين شكغردانو،
غيرت ايتو، طوك جانلرنى اوياتورغە.

جمعيت .

(وقت ١٠٧٦ نوميرغە مراجعت)

بر شهردە بيك كيسەكدن بر زور اش
« جمعيت » ديب بر كشى بيردى طاوش

آنده مکتب منتظم اش شەب بولا
بارده وقتنچه؛ آشاب، یوقلاب بولا.
« جمعیت » خانون چاپان، چالما کیرەك
ئەیدە چاب تیز، آندی مجلس بیك سیرەك
بو حقیقت آنده مجلس شەب بولا
آنده حضرتلرگە تیك اشلەب بو .
تیك آلار آلغاچ جیونغه رخصتی
اشلیلر . . . وەت سین خدایناڭ قدرتی ! .

جواب . (*)

عشقی جر اخلاق بوزه نبك سین آنی یازدڭ دیلر
نیندی توفیقلی جیگت، سینده شولای آزدڭ دیلر
بلمیلر مین کوڭلمی پاکلەو ایچون جرلار یازام
مین سویەم اول آق کوڭل بولغان ایچون آلتون صازان !
ماقتاسەم مین ماقتیمن تیك بیت آناڭ اوڭغانلغن
یوزلری توگەرەکگنه، آق آی کبی طواغانلغن،
کرفك آستندن صزلغان، جان ئوزەرلك کوز نورن
اوز حورم، اوز بلبلم، مین ماقتامیم جنت حورن ! .

ضیاء یرمکی .
۱۹۱۳ نچی یل ـ غنوار ۱۲.
اوفا.

(*) « یاشلك دردلری » نام شعر مجموعەم باصلوب چغو مناسبتیله .

بهاسی ۱۲ تین.